

TIDEVARVET

TIDEVARVET

Nr 45: 1929

SKAPANDE LIV

STUDIER OCH BEKÄNNELSER AV ARNOLD NORLIND
Av ELIN WÄGNER

Den förlorade sonen

Klockan är halv sex nu, men han har icke anlänt till bestämmelseorten. Rodan för två timmar sedan borde han ha varit där. Han är alltså bortkommen, visse i Stockholm, utan andra tillgångar än ett busskort.

Jag får genom gatorna i bil från den enda andan av stan till den andra. Det är en ny stad som glider förbi rutorna, en jag aldrig sett förr. Jag känner Stockholm som förhoppningarna, glädjens, segerns, nederlagens, arbetets och mödans stad. I dag har den plötsligt blivit farornas stad, det har den aldrig varit förr. Vad den är stor och oändlig, vad den är rik och skickande, läglig och brutal! Så det vimlar i reklamsluvs av skuggor, av bilar, cyklar, spårvarnar, bussar...

Och här har jag släppt ut honom att ta sig fram på egen hand, av någon slags dum föreställning att detta är hans landskap, vid vars färor och svärigheter han skall vänta sig. Men hur kunde jag lika denna brutalta, konstgjorda vildmark vid ett landskap? Hur kunde jag väga, att släppa honom lös här att ta sig fram till obekant adress?

— Stig på vid Ostermalmsgräv på vägnen som kommer från spat. Ak Odengatan fram. Säg till konduktören att sätta av dig vid Sveavägen, gå Sveavägen rak fram till den 35, stanna på vägen, tappa inte dina femton öre, se upp för bilar, vänta tills vägen är klar!

Det var inte så krångligt för vargornas att låra Mowgli hela djungelns lag som för mig att låra denna, förrestens klassares storstaden. Antag att nu något av allt detta har klickat...

Hur går det andra barn ute på egen hand i storstaden? Klara de sig? Vanligen, men inte alltid. Ett barn löres över, klännes sönder i en hiss, försvinner gåfult från moderns sida i skulhallen. Nej jag förs inte tänka på det.

Allt kan hända! Vem ser upp, om en liten pojke med ryggsäck kommer visse bland alla dessa gator, vem hjälper honom tillbaka? Polisen? Den är visserligen hyggelig när man ringar, den påstår att barn brukar komma tillrätt, att den skall höra efter vid stationerna och underträta. Men Stockholm är stort och polisrädd liten. Det finns också vänliga civila gatuvandrare, en sådan hjälpte härom dagen tre små vilsamma gäster tillrätt, som skulle göra mig ett besök, och tog reda på möster åt dem, satte dem i en bil, ringde, ja gjorde allt vad man kan begära. Men det finns inte bara goda människor. Det finns sedlighetsförbrytare på rova också...

Hur gör andra föräldrar och målsmän, hur lösa de det nya problemat barnen och storstaden? Om jag nu återfår honom, skall jag då sätta en jungfru i hans spår för alltid?

Om två minuter skall jag veta om han kommit fram, om en... Inte? Har inte synts till? Nu är klockan sex. Ska jag ringa till polsen först eller ge mig genast ut och leta? Men var?

Var har du varit så länge, unge? Vad du är blek och vad du är smutsig, har du gråtit? Inte ska du gråta nu, när du ännu har hittat rätt! Låt mig se: är det krokodillrår för att släpa banner, eller gråter du för du är trött och hungri? Är du hel över allt? Har du kvar ditt busskort? Gick du fel från början? Fråga du en polis? Vad har du gjort i två och en halv timme?

På denna fråga inset var. Men om en halvminna får jag händevisse besked.

— Akta så läskigt (jockt med hajiga biografier här med på Söder. Det vore rusligt bra, om vi fick flytta hit, sig det kan vi väl...? Devinez.

Rhen, Volga, Ganges är en rundblick över världen just nu.

Den ledande artikeln, Varför tala de? handlar om skillnaden mellan den verkliga politiken och dagspolitiken.

Elin Wägner skriver om Arnold Norlinds efterlämnade bok Skapande Liv. I avslutning till denna artikel ha vi tagit oss friheten att införa ett av kapitlen ur boken.

Artikeln om De nya sjukvårskassorna är en kort redogörelse för innehållet i 1929 års sakkunniges nyss framlagda förslag till sjukförsäkringens reformering.

Vitaminerna ha nått fram till Nobelpriset!

Veckans berättelse av Moa handlar om Pöjkar.

Tidevarvet mottog nyligen följande brev:

Till Tidevarvet, Stockholm.

Härmed tillåter jag mig att från nedanstående, tacksamma frinnade prenumeranter i Norrköping bedja Tidevarvet att som ett ehuru ringa bevis på vår uppskattning av och glädje över tidningen, emottaga inläggande kr. 200:—

I brevet lågo sedlarna inneslutna och med tacksambet och intresse granskade vi namnen på de 15 givarna. Både summan och det vänliga påtagligt bevisade intresset blevo oss till stor hjälp och uppmuntran. Vi sågo här ett gott omen för det nya arbetsåret och tacka vårdsamt.

Red. av Tidevarvet.

Galleri Modern

STUREGATAN 26
Stockholm.

Utställning av
REINHOLD NORSTEDT,
CARL SKANBERG och
ALFRED WAHLBERG.

DIVINIA-HALLEN

BEGRAVNINGSBYRÅ. FABRIK.
Stor sorterig kistor. Låga priser
Hunlegårdsgat. 25. Tel. 70 2675.
Svenska Eldbegängelsefören. ombud

Svenska Eldbegängelse föreningens expedition

Sthlns Eldbegängelsebyrå
Svanvagn 25. 2 k. hiss Stockholm
Oppen 10-4, lördags- o. helgdags-
aftnar 10-2
Tel. Norr 2200 för eldbegängelser
Norr 2280 medlemmansälln.

Avgift 10 kr. en gång för alla,
för begravningsförsäkrad 5 kr.

Krematorier: Stockholm, Göteborg, Örebro
och Hälsingborg.

Det är nu omkring ett år sedan Arnold Norlinds lilla bok Från min veranda kom ut och Tidevarvet med författarens tillstånd kunde publicera ett av avsnitten i denna serie av meditationer. Det drojde ej länge förr än vi erforo, att flera av våra läsare i denna bok funnit en vän som de förstod och som förstod dem. »Detta är min första andaktsboks», sade en. »Den här boken skall jag ge till alla människor i julklapp», sade en annan.

Arnold Norlind hann få veta något om vad hans milda, glädjjerika livsfilosofi givit dem som mötte honom personligen eller i hans arbete. Men hur långt eller hur djupt hans inflytande sträcker sig, kommer nog aldrig fram i ord, låt vara att många känt sig manade att bära vittnesbörd därom, sedan han förra vintern gick bort.

Hans hustru Emilia Fogelklou, har tillsammans med Klara Johanson utgivit ett urval ur hans litterära kvarläten-skap. Det består i essayer över några av litteraturens stora gestalter, Novalis, Hölderlin, Walt

Whitman, Rickard Jefferies, Sigbjörn Obstfelder och först och sist Dante, naturligtvis. Vidare ett par tre uppsatser, där han lägger fram synpunkter från sin specialvetenskap geografin, formade och genomdränkta av hans livsfilosofi. Så några rent personliga bekännelser, där kanske läsarna av förra årets bok forstast och lättast känner igen honom. Ty ehuru urvalet huvudsakligen är gjort från en tidig period omkring 20 år tillbaka, är intrycket av sammanhang och enhet i världsskådning mycket starkt.

»Vad som här sammanförts handlar i grunden om ett Enda», säger utgivaren. Vad detta är har hon klargjort i den sammanfattande titeln, Skapande liv. He-la boken andas trygghet, förtrogenhet och kunskap om livet. Författaren säger själv på ett ställe: »Jag skulle icke vilja bedja om ära och rikedom. Och knappast heller om visdom. Men vad jag ville bedja om, det var detta: att ha ögonen alltid rätt väl öppnade för undren». Den gåvan fick han också, och därmed följde det som han menar måste följa blick för undren i spåren: »en

ogrumlad lycka och en rikedom som aldrig kunde uttömmas». Utgivarens avsikt har tydligen varit den objektiva att ur det rika stoffet välja ut sammanhängande och varandra kompletterande studier. Men något annat har uppnåtts därmed, åtminstone synes det den som skriver detta så: det har vuxit fram en gripande och betagande bild av en människa, författaren.

Man får den unge lärde så klart för sig. Han är en sådan som när han studerar Hölderlin och kommer till översättningen av Sofokles dramer, genast kan gå till grundtexten och göra en jämförelse. Dess resultat föreligger i några rader av studien. Samtidigt antyder han att han känner till och jämfört Hölderlins översättningar med andra översättningar av Sofokles. (Man kan förstå att Klara Johanson skall tycka om detta.) Men han är inte bara lard, grundlig och anspråkslös, han har något mera.

»Det har kommit gestalter till mig. De ha lutat sig över mig och funnit mig vara en kamrat» (Forts. å sid. 4.)

Rhen, Volga, Ganges

Den stora politikens förgrundsfigurer ha varit Briand, Stresemann, Mac Donald. Folken ha litat på deras samarbete, energi, prestige, fredsvilja. För att bli födda in i fredens Sköna Hamnar, förbi hotande klippor och grund, Scylla och Carybdis, Mussolini och Stalin. Det är inte mer än två månader sedan de tillsammans gåvå prägel och framgång åt Nationernas förbundets tionde församling i Geneve.

Starkt blev då intrycket av vad dessa män gjort, ännu starkare intrycket av att stora uppgifter alltjämt väntade dem, innan verket var fullbordat. Det gäller ju att fullända skiljedomssystemet som ännu blott är styckevis färdigt, att bryta rustningar och inleda avrustning, att organisera Europa. Jämfört med de stora uppgifterna kunde ingen av dessa män ha så lång tid på sig. Man frågade sig givetvis med undran i vad mån framtidspolitikerna var beröende av deras personer. Vore den det, då vore framtiden vansklig i en värld, där män och regeringar falla så lätt.

Icke många dagar efter det konstellationen Briand, Mac Do-

nald, Stresemann inspirerat till dessa reflexioner måste en av dem lämna sin post. Det var tyska rikets utrikesminister. Han stupade just under den våldsamma oppositionen bland tyska nationalisterna mot hans krigsskuldöverenskommelse i Haag och hans politik överhuvud. Han hann med ett erfara vad den tyska högern, för-d av de tysk-nationella ledare Hugenbergs, ville ställa till med. Den begärde folkomröstning på ett lagförslag som skulle som ett uttryck för folkets vilja ålägga tyska regeringen att ta tillbaka krigsskuldbe-kännelsen i Versaillesfördraget, bryta och förkasta Haag-överenskommelsen om krigsskadere-sättning och fastslå i lag en bestämmelse om straff ånda upp till straffarbete för den regering som åsidosatt rikets sanna nytta och ådragit tyska folket nya betalningsbördor.

Det var ett förslag som, om det blev lag skulle kunna sända Hindenburg och Stresemann till tukthuset. Medan agitationen för denna våldsamma demonstration mot Stresemanns politik fortgick efter hans död, föll ministären Briand i Frankrike

Efter åtskillig trevan å olika håll kom Hugenbergs franska motsvarighet Tardieu till makten. I samma svep hade Mac Donald, utschasad till dösen av sin amerikanska turné, hotat att avgå av hälsoskal. Då frågade man sig vilka nya konstellationer som nu skulle uppstå och under vilka olycksbådande stjärnor Europas framtid nu månede ligga.

Det ligger en viss risk i att ta saker och ting för lätt. Men vad som hänt de sista dagarna tyder dock på att försonings- och solidaritetspolitiken är buren av något som är maktigare än tre åldrande, trötta och dödliga män. De ha varit och äro betydelsefulla verktyg, men det är den djupa nödvändigheten, självbevarelseinstinkten, det europeiska förnuttet som tvingar fram en fredspolitik. Utfallet av den första röstningen om Hugenbergs lagförslag visar så nått de nödvändiga tio procent av de röstberättigade som måste till för att omröstningen nummer två skall äga rum, att den kanske, kanske icke, blir av. Det beror på vad de nödvändiga justeringarna ge för utslag. Nä- (Forts. å sid. 4.)

konsum föreningen för lägre levnadskostnader

TIDEVARVET

Utkommer varje helgfri lördag.
Slussplan 1-3, 2 tr., Stockholm

UTGIVARE:
Ada Nilson.

REDAKTIONSKOMITE:
Elin Wägnar,
Elizabeth Tamms,
Honorine Hermelin.

REDAKTIONSSKRIFTERARE:
Carin Hermelin.

Mottagningstid 10-12.
Telefon Norr 3843.

EXPEDITION:
Telefon Norr 38243.
Kontorstad kl. 10-12 (s. m.), 1-4 e. m.
Postgiron 1544

PRENUMERATIONSPRIS:
För helår kr. 6.—, halvår kr. 3.50,
kvartal kr. 2.—. Lösningsnummer 15 öre.

ANNONSPRIS:
1 text 20 öre
per millimeter.

Textsida eller särskilt begärd plats 25 öre

Stockholm 1929

Wahlströms Tryckeri Aktieförhög
Storgatan 22

Praktiserande läkare

Införd genom
Stockholms Läkarsällning

D:r Ester Grönblad

Ögonsjukdomar
Östgatan 7, 3 tr. his.
Mottagn. tid vard. $\frac{1}{2}$ 10- $\frac{1}{2}$ 11, 3-6.
Söd. $\frac{1}{2}$ 10- $\frac{1}{2}$ 11. Annan tid efter
översenskommelse pr tel. Söder 11170

Med. Doktor

John Hellström

Kirurgiska sjukdomar.
Nybrogatan 11, 8 tr.
Mottagn. Månd., Onsd., Fred. från
kl. 3. Hålet efter anmälan pr Tel. Öst.
453 kl. 9-10.

Doktor

Torsten Lindner

NEURYSJUKDOMAR
Mästarannulegatan 9.
Invid Biblioteksbyggnaden.
Tel. 1919. Telefonföd 9-10 f. m.
Mottagn. enligt översenskommelse.

Dr Harald Nilsson

Spec. Ortopedi.
(hållnings- o. rörelseorg. sjukd.)
BRAHEGATAN 27. Tel. Ö. 4 88.
Mottagn. Tisd., Torsd., Lörd. 3-4,
helst efter uppbyggelse pr telefon.

D:r Wilhelm Rasch

Östgatan 12, 2 tr. Tel. Söder 58
Invärtas sjukdomar
spec. Hjärt- och lungsjukdomar
Mottagn. $\frac{1}{2}$ 3- $\frac{1}{2}$ 4. Person. tel. $\frac{1}{2}$ 9-9

Med. Doktor

Ernst B. Salén

Invärtas sjukdomar, spec. ämnes-
omsättnings- och hjärtsjukdomar.
S:sa Blasieholmshamnen 4 A, 5 tr.
his. (Invid Nationismuseum).
Tid till mottagningen ehålles pr
tel. Norr 216 vardagar 9-11 f. m.

TANDLÄKARE

Tandläkare

Arnold Ahlström
Birger Jarlsгатan 32, IV.
Medlem av Sjöhm's Tandläkarsällning
Mottagn. enl. översensk. pr tel. N. 8350

Tandläkare

Albert Almgård
Medl. av Sjöhm's Tandläkarsällning
Mottagn. enl. översensk. pr tel. S. 2962
Södermalmsstorg 8

Tandläkare

Gustaf Backellin,
Strandvägen 1, 2 tr.
Medlem av Sjöhm's Tandläkarsällning
Rådfrågningstid kl. 12.1
eller efter Telef. anmälan 74824.Höors Stilton i stenkurs
för finsmakare**Ph. Engfeldts Smörfår**
2 ÖSTERMALMSTORG 2
Tel. 70383 Norr 8060

Smakfulla kranrar, alla priser

La fleuriste

6 Malmtoorgsgatan
Allm. Norr 6296 Riks 2550

ADVOKATER

Ledamöter av Sveriges Advokatsamfund

Eva Andéns Advokatbyrå

Inneh. Eva Andén.
Ledam. av Sveriges Advokatsamfund.
Herakleusgatan 14. Tel. 7575-7576.
I. d. La Vattungatan.STOCKHOLM.
SPECIALITET: Familje- och arvskaver,
Boutredningar och testamenten,
förvaltningsuppdrag.
Även skriftliga förfrågningar.

Advokat Hugo Lindberg

Ledam. av Sveriges Advokatsamfund
Kungsgatan 6 · Stockholm
Tel. 147 99 24 24

Mathilda Staël von Holstein

Ledam. av Sveriges Advokatsamfund.
Malmtoorgsgatan 3, Stockholm
Telefon 288, 289
Familjerätt, Hysesänden, Testa-
menten, Bouppteckningar, Förfråg-
ningar från landsorten besvaras om-
gående.

Westerstahl, O.

& Branting-W., Sonja.
Led. av Sveriges Advokatsamfund
Wasagatan 4. Tel. 11218

TANDLÄKARE

Tandläkare

Inga Forssberg
Medlem av Sjöhm's Tandläkarsällning
Folkungsgatan 50, 1 tr. (Götgatspalatset)
Mottagningstid: Vardagar 10-12
f. m. och 7-8 e. m. Annan tid enl.
översenskommelse pr tel. s. 7324.

Tandläkare

Konrad Granér
(Medl. av Sjöhm's Tandläkarsällning.)
S:t Eriksgatan 40 III, his.
Mottagn. efter översenskommelse
pr tel. Kungsh. 341 97.

Tandläkare

Emil Hjertstedt
Sibyllagat. 23, 3 tr. (vid Östermalmsstorg)
Mottagn. efter översenskommelse
pr tel. G. 91 91.

Tandläkare

Sven Wahström
Ringsvägen 14, 2 tr.
(andra huset från Hornsgatan)
Medl. av Sjöhm's Tandläkarsällning.
Mottagn. efter översenskommelse
pr tel. Sö. 35105 före kl. 2

Tandläkare

Harry Weinberg
Drottninggatan 71 A, II tr.
Mottagn.: Månd., Onsd., Fred., Lörd.
11-1. Tisd., Torsd., 4-7. Tel. N.
7551.

Tandläkare

Gunnar Wijkström
Medl. av Sjöhm's Tandläkarsällning
Odenstraten 90, el. 8470. Vardagar,
10-1, 5-7, 30. Lördagar 10-1, sönd.
12, 30-1, 30. Kostnadsfri rådfrågning.

Varför tala de?

Politik, det mänskliga fram-
skridandet, som väcker ett så
outtröttligt intresse och dess
vrånghild dagspolitiken sådan den
hittills är, som inger ärelstnad
och självlikhet, slöhet eller för-
akt — de två åro alljämt lika
oförenliga och lika oöppningsför-
enade. Har politiken av idag all-
tid varit så tröstlös och så im-
produktiv som i nådens år 1929.
Kanske det! Men i varje fall stå
vi i en övergångstid, vilket i po-
litiskt avseende betyder en ned-
gångstid före inbrottet av något
nytt. Vår mänskliga harm och
förtrytelse vänder sig mot all lum-
penhet, all feghet, all brist på
saktlighet! Eller låter den härka,
utan att störas i våra enskilda
förehavanden, utan att reagera!
Vilket som — varje tids politik är
summan av dess allmänna.

Alltså — när vi nu dag efter
annan läsa referaten av de fö-
redrag, som hållas av våra po-
litiska profeter av olika partier
landet runt, så är det likvisst rätt
nedslående att tänka, att där ha
vi summan av vår tids allmän-
da. Stackars människor, tänker
man också, varför kunna de inte
lära bli att fara omkring och ta
lära om varandra, utan istället
sitta hemma och verkliga göra
något. Handla istället för detta
ofruktbara och ledsamma tal! Vad
vilja de? Vad är meningen? De
söka skydd. Skydd, det är just
ordet, det är skydd vår tids män-
niskor söka, vilken åsiktsriktning
de än tillhör, de ha alla samma
tankegång. Skydd inom partier-
na, skydd genom försäkringar,
skydd genom vapen och giftgaser,
skydd genom tullar. All hjälp tror
man måste komma genom skydd.
Inte genom sund och verklig in-
re kärlekraft. — »Du otrogna och
vrångra släkte!«

Det är kanske inte någon av
nuvarande svvalda ombud för
Sveriges folks, som påminner sig en
gång under den tiden för några
decennier sedan, när stridens vä-
gor gingo höga om frihandelen
och protektionism, då en av frihan-
dens främste förkämpar utbrast:
»Låt oss inte omgärda oss med
tullhöga skurar.« Det påstods, att
han sagt miste och istället menat
skyhöga tullar. Men kanske var
han alltför framsynt, och kanske
befinna vi oss snart mellan tull-
höga skurar.

Dock — intet skydd, intet im-
portförbud, inga tullar ska hindra
den nya tiden att växa fram och
bryta ner skrankorna. Även om
det dröjer.

Olga Elmdahl

Modemagasin
Kungsgatan 53. Tel. 10851
STOCKHOLM.

Gör ett besök i

Söders populäraste bageri
BAGARSTUGAN
Folkungsgatan 65 · Hornsgatan 37

Klockarebolaget

(F. d. J. F. Wissnells - Etabl. 1818)
L I K K I S T E A B R I K O C H
B E G R A V N I N G S B Y R Å
SKEPPAREGAT. 39. Stockholm
Tel. 784-36. N. 60 89
Filiäl: S:t Paulsgatan 15. Telefon
Sö. 30 67.
Agneгат 16. Tel. K. 335 28
Verkst. dir. J. Olof Lindberg
Förstäländaren: Tel. Ö. 65 98.
Jämför våra varor och priser med andras
inom branschen!

Vitaminerna ha nått fram till Nobelpriset

Två vitaminforskare ha i år
blivit utmärkta med Nobelpriset
i fysiologi och medicin: det är
holländaren professor Christiaan
Eijkman, Utrecht och professor
Frederick Hopkins, Cambridge,
England som fått dela äran.

Den storartade popularitet som
vetenskapen om vitaminerna till-
vunnit sig har i själva verket ut-
vecklats på några få årtionden.
En hel del förut svårbegripliga
sjukdomsbilder förklarats nu ge-
nom birst på vitaminer eller till-
läggsämnen. Undersökningarna
pågå alljämt — vi erinra om ut-
redningen angående den norrlän-
dska dietfrågan — en stor lit-
teratur har uppstått i ämnet, en
helt industri uppkommit för fram-
ställande av vitaminrika födoäm-
nen. Men allt detta gör att re-
aktionen redan står för dörren.
Röster höjas med varningsrod för
en alltför överdriven vitamindiet.
Bland svenska forskare har bl.
a. professor Jundell påpekat vis-
sa faror som kunna vara förena-
de med för stor ensidighet i den
riktningen.

Det var den i Asien vanliga,
svåra sjukdomen beriberi, som var
den egentliga anledningen till
professor Eijkmans upptäckt av
det antineuritiska vitaminet, år
1897. Några år tidigare hade ja-
panen Takaki, medicinsk general-
inspektör för japanska flottan,
gjort några värdefulla undersök-
ningar om sjukdomens orsaker.
Han hade funnit, att det inte kun-
de vara bättre hygien, som gjor-
de beriberi sällsynt bland euro-
peiska sjömän. Men han hade
märkt till att större mängd ägg-
vita ingick i de europeiska sjö-
männens kost. Han förordade all-
tså äggviterikare föda för japan-
ska flottans manskap — bl. a.
genom införandet av mera kött.
Liksom alla nymodigheter mötes
den nya föreläggningen av starkt mot-
stånd.

Han kunde emellertid snart
framlägga bevis. Två japanska
kyrssare med lika stor besättning
hade med kort mellanrum skickats
ut på en flera månader lång ex-
pedition i samma farvatten. På
det ena fartyget fick hälften av
besättningen beriberi och flera
dödsfall förekomm. Det andra
fartyget hade gått med på den
av Takaki förelagda dietändring-
gen och de enda fall av sjukdo-
men som där förekomm utgjordes
av sådana sjömän, som vägrat
underkasta sig den nya mat-
ordningen.

Takaki blev allas hjälte. Hans
sjukdomstest accepterades av fle-
ra forskare. Men den gav dock
ingen fullständig lösning av pro-
blemet.
Då kommer Eijkman, från bör-
jan av en ren tillfällighet ledd
på spåren. Han var vid tiden för
upptäckten stationerad på Java i
och för en del undersökningar.
En dag blevo de höns, som han
använde för sina experiment sju-
ka. Symptomen liknade beriberi.
Eijkman kallade sjukdomen höns-
sens polyeuri. Men hur hade
den uppstått?

Han frågade hönskören och
fick den viktiga upplysningen att
hönsen under några dagar blivit
utfodrade med kokt skalat ris,
som blivit övert i sjukhusets kök.
Eijkman ersatte det kokta riset
med oskalat rått ris. Hönsen ble-

ALMA AXELSSONS
Förlösningshem,
Linnégatan 19, mottagar inackord, även
för längre tid. Tryggt o. ogen. våreök
Tel. 778 24

Pålsfärgeriet

Södermannagatan 54, tr., Stockholm
Färga Edra gamla pålsor och
garnityr, de bliva som nya.OBS! Äkta färg. Reparationer billigt.
Order från landsorten exp. mot postförskott
TELEFON Sö. 10432

vo hastigt friska igen. Det var
tydligt att skalet omkring riskor-
net måste innehålla något ämne,
som åstadkom tillfrisknandet, ett
ämne vars frånvaro också orsaka-
de sjukdomen.

Eijkmans nästa steg var en un-
dersökning av 27 av de inföddas
fångelser på Java. Han såg att
överallt där fångarna fingo polem-
ris rasade beriberi bland dem.
På sina håll voro hälften av de
fångna sjuka. Men där det ope-
rerade riset användes förekomm
endast mycket få fall.

Eijkmans upptäckt satte ett
starkt värp i läkarnas hand. Man
kunn närmare och närmare målet.
Samma år som Eijkman kom
till sitt slutliga resultat angä-
nde det antineuritiska vitaminet på-
visade Hopkins ett av de ämnen,
som han kallade accessoriska fak-
torer i födan.

Förut hade de flesta veten-
skapsmän resonnerat på ungefär
följande sätt.
Mjöl är ett utmärkt födoämne
för småbarn och växande djur.
Den innehåller äggvita, fett, kol-
hydrat (mjölksocker) och orga-
niska salter. Äggvitan innehåller
alla nödvändiga kvävehaltiga sy-
ror, om den finns i tillräcklig
mängd. Antag att vi uppfoä dju-
ren med alla dessa beståndsdelar,
men isolerade. Det skulle efter
allt att döma vara, lika ändämne-
enligt som att uppfoä dem med
mjölk.

Professor Hopkins bevisade att
teorien var falsk.

Han tog två grupper på verda-
ra fyra ungefär lika väl utveck-
lade råttor och uppfoäde den ena
gruppen med de förut nämnda
isolerade beståndsdelarna i mjölk,
den andra gruppen med samma
ämnen plus en liten kvantitet färsk
mjölk. Råttorna i den första
gruppen minskade i vikt och
började visa sjukliga symptom.
Den andra gruppen ökade ständigt
i vikt. På adertonde dagen
byttes råttorna om. Resultatet
visade sig nästan ögonbalkligen.
Den första gruppen ökade i vikt,
den andra avtog.

Mängden av färsk mjölk var
så liten att den inte i och för
sig kunde bidraga till viktökning-
en. Dessutom var näringsvärdet
hos de övriga födoämnen full-
ständig tillräckligt. Hur överras-
kande experimentet än må synas,
var dock resultatet inte full-
ständigt oväntat för Hopkins. Han
kände redan till ett antal ämnen,
som ehuru förokommande i yt-
terst små kvantiteter i kroppen,
dock voro nödvändiga för undvi-
kande av sjukliga rubbningar.

De accessoriska faktorerna som
genom Eijkman och Hopkins bli-
vit kända hade ännu inte namn.
Först något senare fingo de — till-
ka med flera andra grupper — av
Casimir Funk det nu allmänt
kända namnet vitaminer. Äran av
att ha fast världens upmärksamhet
på dessa förokommande tillkom-
mer dock obestriddligen Eijkman
och Hopkins.

KALASIRIS

grossessördel
patenterad i alla
kulturstaterna,
en i hygieniskt
avseende över-
träffad maggördel.

Sörsta resul-
tat vid försänk-
ning av under-
livsorgan, bråk,
vandrande njure
o. magsänkning.
Arbetas helt
utan gummi,
ter därför obrubblig fast, och ger
god hållning och stöd. Rekom-
menderas av de främsta läkarkau-
toriteter.

Prospekt och upplysningar
Kalasisiris
Birger Jarlsгат. 108 — Tel. 804 71
STOCKHOLM

Bokspalten

Har Ni sett
billighetsupplagan

av
Courths-Mahlers

romaner,
inbundna i
halvfranska band 4

2.95

Om så ej är, gå in i när-
maste bokhandel och bed att
få se den.

Ni köper den.
10 delar utkomna.
(17 olika romaner.)

CHELIUS

En roman om
pingströrelsen

„Ett mästestycke
av berättarkonst“

skriver A. F. i »Arbets om

Tungor av eld

av

Astrid Forsberg

Samme anmelder fortsätter:

»Boken supplerar utmärkt Fabian
Månssons Rättfärdigörelse genom
tro... Hennes folktyper äro fånga-
de på korset, de kunna helt en-
kelit inte vara diknade utan måste
vara verkliga. Boken verkar i hög-
sta grad upplevd.» Mötena skil-
ras på ett utomordentligt sätt»

Harry Blomberg i DalaDemokra-
ten:

»Beaktansvärd inte bara på grund
av ämnet utan också för sina konst-
närliga egenskaper, sitt oemmen-
tala grepp på ämnet och sin fasta
och kraftfulla stil. Var och en som
hyer intresse för det folkliga religiösa
livet i vårt land, dess historia och
såregnet, har anledning att ta
del av den.»

Märta Lindqvist i Sv. Dagbl.

»Boken har mycket stora förjans-
ter; ett klart, konkret språk utan
övermod men ändå buren på personlig
varme, en stark iakttagelseförmåga,
ett lugnt objektivt omdöme och en
uppriktig religiositet. Det ömtliga
ämnet behandlas av både kärlek-
fulla och finkänsliga händer.»

Ny upplaga under förberede-
else.

Häft 4.50, inb. 5.75.
I varje bokhandel.

Lindblads Förlag - Uppsala

De nya sjuk-kassorna

Det betänkande angående sjuk-
försäkrings reformering, som
för några veckor sedan avgivits
av tillkallade sakkunniga, är det
tredje i ordningen på knappt fem
år — om man räknar med det av
besparingskommittén 1925 fram-
lagda betänkandet med förslag till
socialförsäkrings organisation.
Både 1925 och 1927 framlades på
grundval av dessa olika sakkun-
nigbetänkanden propositioner i
riksdagen angående det frivilliga
sjuk-kasseväsendets omorganisa-
tion. Propositionerna avslögs av
riksdagen men kravet på frågans
lösning kom fortfarande till syne,
dels i en motion vid 1928
års riksdag, dels i två särskilda
framställningar, som under sam-
ma år gjordes av Sveriges All-
männa Sjuk-kasseförbund och riks-
sjuk-kassornas centralorganisation.
Slutligen tillkallades i våras 3
sakkunnige, nämligen regeringsrå-
det Rydin, ledomoten av riks-
dagens andra kammar Bernhard
Eriksson och byråchefen Theo-
fil Andersson med uppdrag att
efter samråd med representanter
för den frivilliga sjuk-kasseörel-
sen utarbeta förslag till sjuk-
försäkrings reformering. Detta för-
slag föreligger nu.

Två viktiga önskemål ha all-
sedan 1926 års förslag utmärkt
reformarbetet. Dels ästadkomman-
det av en sådan enhetlighet i
sjukförsäkringen, att dess organ,
sjuk-kassorna, skulle kunna bilda
grunden för en efterfrågad och
nödvändig gemensam organisa-
tion för de olika sociala försä-
kingsgrenarna, vilka nu i allt
för hög grad måste arbeta fristående
från varandra. Dels allmänt
genomförda skyldigheter för
sjuk-kassorna, så pass omfattande
att kravet på en verklig social-
försäkring kunde anses fylld. Högst
statsbidrag skulle vara kompensati-
onen för de skärpta fordringar-
na. De vidgade prestationerna
från kassornas sida skulle inne-
bära högt minimibelopp för sjuk-
penning, förökning sjukhjälpstid,
utvidgad sjukvårdande verksam-
het samt obligatorisk moder-
skapsförsäkring.

De ovan nämnda önskemålen
ha fortfarande tagits upp i det
nya förslaget, som i mycket bygger
på de båda föregående. Den
viktiga principen om sjukförsä-
krings frivillighet har också bi-
behållits. Däremot finnas en del
viktiga ölkheter på det organi-
satoriska området. Det är också
där som det förut visat sig svå-
raste att uppnå enighet.
1929 års sakkunnige föreslår
sjukförsäkrings överlåtande på
två slags organ, nämligen lokal-
sjuk-kassan, vars område i stort
sett skall utgöras av en kommun
samt centralsjuk-kassan, omfattande
ett eller flera landstingsområ-
den. Lokalsjuk-kassan bör konsti-
tueras som självständigt organ
med full rättshänsyn och ha visa-
sa bestämda uppgifter gentemot
centralsjuk-kassan. Inom varje om-
råde får endast en erkänd sjuk-
kassa antagas. Medlemmarna ska
vara bosatta inom kassans om-
råde. Genom den föreslagna or-
ganisations enhetlighet kommer
emellertid överförtning att un-
derlättas. Härför föreskrivas visa-
sa regler. Kassorna skola vara
öppna, d. v. s. motiga medlem-
mar oberoende av yrke, stånd, etc.

Anslutningen till centralsjuk-
kassa sker indirekt genom lokalsjuk-
kassan. Inom sådana områden där
ingen lokalsjuk-kassa finns kan
dock anslutning ske även direkt.
De olika former för sjukhjälp
skola vara dels sjukpenning (ut-
gående med 1—4 kr.), avsedd att
utgöra ersättning för mistad ar-
betsförtjänst, dels ersättning för
utgifter till läkavård, vilken i
huvudsak. Lokalsjuk-kassan svarar
vissa fall kan ersättas med sjuk-
för sjukhjälp under en tid av
högst 21 dagar för varje sjuk-
domsfall, men kan under vissa
omständigheter få medgivande att
utsträcka tiden till 90 dagar. För
centralsjuk-kassan är tiden inte i
vidare mån begränsad än att sjuk-

hjälp, som under två år lämnats
för ett sammanhängande sjuk-
hjälpstillstånd, sedan inte längre
skall utgå. Centralsjuk-kassan å-
ligger moderskapsförsäkringen,
vilken utgår vid barnsöd vid
varje kvinnlig medlem, som ome-
delbart före barnsöden varit
medlem i erkänd sjuk-kassa under
minst 270 dagar. Den hittills all-
mänt förekommande begravnings-
försäkringen däremot skall enligt
det nya förslaget helt skiljas från
sjuk-kasseverksamheten.

Karenstiden har föreslagits till
två dagar, då det föregående för-
slaget bestämmelse om tre dagar
väckte ganska allmänt motstånd.
Väntetiden, d. v. s. den tid med-
lem måste ha tillhört kassan in-
nan sjukhjälp skall utgå, är 60
dagar.

För att en sjuk-kassa må kunna
antagas som erkänd sjuk-kassa for-
dras att den låter registrera sig
som understödsförening och där-
efter antagar stadgar, som inne-
hålla de i förordningen före-
skrivna obligatoriska minimifästel-
telserna. Statsbidrag skall utbe-
talas dels i förhållande till antalet
medlemmar (medlemsbidrag)
och utgå med sammanlagt tre kr.
per år och medlem, dels i för-
hållande till den sjuk- och mo-
derskapsbidrag kassan lämnat. Det-
ta s. k. sjuk-kassabidrag föreslås
skola utgå med 50 öre per dag.
Enligt sakkunniges beräkningar
skulle statsbidraget till sjuk-
kasseverksamheten komma att under
den nya ordningens första tid
uppgå till omkring åtta miljoner
kr. årligen. Det erbjuder emellertid
mycket stora svårigheter att beräkna
de fortsatta kostnaderna, då
medlemsanslutningens storlek
efter de nya förhållandena i-
kraftträdande inte är lätt att för-
utse.

För övergångstiden finnas ut-
förliga bestämmelser.

Sakkunnige framhåller särskilt
— i motsats mot föregående för-
slag — önskvärdheten av att så
vitt möjligt åstadkomma en sam-
manslagning av kassorna i de
kommuner där flera kassor söka
erkännande. Kan en sådan över-
låtelse inte komma till stånd skall
den av kassorna vinna erkännan-
de, som särskilt med hänsyn till
medlemsantalet anses vara den
lämpligaste.

Sakkunnige föreslår slutligen att
förordningen skall träd i kraft d. 1
januari 1930. Medlemmar i
sådana sjuk-kassor, som måste
upphöra med sin verksamhet, skola
dock äga rätt till överförtning
intill 1 januari 1933. Bestämmel-
serna angående ersättning för lä-
karvård träder i kraft först 1936.

EN SUCCÉ FRÅN FOR-
STA STUNDEN

Elin Wagners

nya roman

Svalorna
flyga högt

»hur frisk och enkel är
den inte, hur doftar den
inte av liv och av verk-
lighet»

C. A. Bolander i D. N.

»denna rika roman som
har tillräcklig synkretas att rym-
ma både det naturmüstiga
och det sjäfulla.»

Anders Östling i Sv. D.

BONNIERS

Ur Skapande liv

Genom allt, över allt flyter en ström
av silverklart vatten. Det är Livets
vatten. Genom väntade armt människo-
hjärtat flyter strömmen. Det är en god
tröst. Men vi förhåller oss så olika
mot vattnet, som rinner genom oss. Vi
lämnar så olika omgivning åt det. Som-
liga hjälper det i mörker, somliga låter
det grannaste solljus lysa på det och
blommor spegla sig där.

För några flyter livsflödet djupt ne-
re, vaji undanskymt, man hör bara ett
brus, svävande, avlägsnet. Och det finns så-
dana som gömma källflödet så djupt
nere, att knappast ett svall når upp
till dem; de lyssna och höra knappast
bruset. Men det finns andra, där vatt-
net brusar nära ytan, så nära, att man
tycker det när som helst kunde brista
fram. Men ändå brister det inte, det
ligger ett hårt lager som skiljer —
från solen. Brusar, porlar, och de lyss-
na, de längta; nu brister höjdet, nu kan
det inte vara längre. Men det är fel,
höjdet ligger lika hårt, vattnet brusar
lika tungt, hjärtat lyssnar lika lång-
tande.

Det finns så många andra omgiving-
ar som människorna skapa om sitt
flöde. För några flyter strömmen ge-
nom öken — kanske då och då en
dadelpalm bryter av och minskar en
förmigheten. För några rinner ström-
men genom klipplandskap, hårda klip-
por med glatta väggar och knappast
någon moss. Svarta dystra klippor.
Vattnet blir då också svart och dys-
ter. Vattnet blir som omgivningen. A,
det finns så många landskap, som livs-
flöden får se.

Det är vackra landskap också. För
många flyter floden lugnt och stilla ge-
nom bara ångar, ångstränder med vack-
ra blommor, brokiga och prunkande.
Nog är det vackert att spegla liljor.
Jag kunde ta fram mina vänner och
se till hur de hägna om den fina ström
av livsfloden, som brusar genom dem.
Jag kunde kanske säga vem som äng-
slat att veta vattnet rinna i kallt mör-
ker. Jag kunde kanske säga vem som
spegel blommor — och vad blommor
som mest nicka övrigt vattnet. Jag sä-
ger bara kanske. Ingen kan riktigt
tränga till botten hos en annan. Och
ingen kan riktigt tränga till botten ens
hos sig själv.

Kanhända att vattnet en gång kan
kvälla fram från de innersta djupen,
kan komma närmre ytan, kan porla,
sjunga. Kanhända att det kan bryta
genom det hårda lagret — å det här-
daste, hårdaste kan genombrutas. Kan-
hända att det kan lämna de hårda,
kalla klipporas land, lämna öknarnas
land, dystra land, hårda land, tunga
land. Kanhända att det till sist skall
komma att rinna genom ett Elysium
och spegla bara de vackraste blommor.

Men vattnet som rinner och rinner
— det är ändå alltid detsamma. An-
ingen genom varje människohjärtat, an-
tingen det vill vara valv eller smekande
flodblad med blommor. Floden är den-
samma.

Allt skänker sitt till flodens färg. Var-
je lidelse, varje skrynklig, spröd valmo
finner sin bild i floden. Varje tanke,
handling, varje blålocka ligger speglad
i floden.

Floden är densamma överallt. Styx
som slingrat sig mellan klyftor i un-
derjorden är densamma som den blå
Eridanos, som flyter mellan blänkande
stjärnor på himlen. Från samma källor
komma de. Samma mål ha de. Det
outgrundliga.

Ring

Tidevarvets exp. Norr 28 243
och begär upplysningar om var-
Tidevarvet finns att tillgå. Lösnum-
mer säljes i ett flertal tidningsaffä-
rer i alla stadsdelar.

Vår Hygien

Ett vackert och välvårdat hår
väcker alltid beundran.

AMAFLOR

Henna
Champonerings
Pulver

gör håret friskt, glansigt och
livfullt skiftande samt ger det
en säregen charm.

För såväl ljust som mörkt hår
i paket à 35 öre.

Vetenskapsmän och för-
brukare hava fastslagit:

KOLYNOS
tandcream

kan ej överträffas

Bakteriedödande —
Renande — Välsmakande.

Pris Kr. 1,25 pr tub

AMAFLOR
hudcream

är under alla förhållanden den
bästa och ändå den billigaste
SKYDDAR HYN

Fet — för bruk om natten.
Icke fet — för bruk om dagen.

I glasburkar à Kr. 1.50 och i
tuber à Kr. 1.—

Tillsätt Edert badvattnet med

AMAFLOR
Badsalt

och Ni har dubbel nytta och
njutning av badet, ty alla porer
renas då mer effektivt än ge-
nom ihärdig borstning.

I glasflaskor à Kr. 3.25, 5.50,
9.— och 17.—

Mot all transpiration användes

SUDORANT

Special-puder

använt och erkänt sedan mer
än 30 år.

Borttagare genast efter inpu-
dningen all oangenäm lukt från
armhål och fötter. Samman-
drager svettkörtelarnas mynnin-
gar så att avdunstningen blir
normal och beforsdrar på så
sätt det allmänna välbefinnan-
det.

I påsar à 40 öre och askar
à Kr. 1.—

AKTIEBOLAGET AMANTL
Stockholm I.

Lördagen den 9 nov. 1929 - Nr 45

Skapande liv

(Forts. fr. sid. 1.)
säger han i sin Drömserie. Är det männe därför han kan skriva i inledning till Hölderlinsstudien följande:

»I vecka själar uppenbarar sig kanske naturen sannare och innerligare än i de starka. Det är som om den vägg, som skiljer oss från allet, hos dem blivit bräckligare och därför också genomkinigare än hos andra. De äro mäktiga denna oändlighetskänsla som också kan kallas samhörighetskänslan och som är parad med en ofrande hängivenhet och lust att skänka. Naturen har avslöjat sig för dem och gjort dem till sina förtrögnare. Med varje vind från en vildblommande buske kommer budskap från kraften som genomströmmar allt, också de vilje ge bort sin själ som en doftande blomma. Denna oändlighetskänsla som arbetar sig fram och som väl en gång kommer att bli allas egendom, den ha de uppfångat, dessa vecka, som en föränig och dock som en visshet.» Här stämmer allting på Arnold Norlind utom precis vekteten, det är ett oriktigt ord för hans sätt att se sub specie caritatis och för hans kosmiska känsla som utslöt vrede.

Vi som nu läsa det han skrev i sin ungdom, veta att han rådde till det skapande livet genom en lång tid av prövningar och sjukdom. Läger man dessa två böcker bredvid varandra, sluter sig cirkeln.

Han studerade, mediterade, skrev, men han offentliggjorde inte mycket. Som geograf var han känd, som översättare, som Dantekännare, men som diktare, som lyriker, som bekännare icke. Varför? Jag vet det inte, vet bara att han var snäll också mot dem som kommit att stå så, att de måste riva ur sig flera artiklar varje vecka. Allt, men lämna- de efter sig ett helt livsverk bredvid det som hörde dagen och vetenskapen till. När så småningom, som man får hoppas, detta förmedlas till allmänheten, kommer sikkert den bild man nu börjar få av författaren att vinnna i klarhet och nyans. Man märker på sin reaktion att det är det man vill. I det man läser om Hölderlin, Walt Whitman, Oshfeldt, Dante letar man efter Arnold Norlind, och gläder sig åt att få vara med honom.

»Naturens gång är endast en smekning. Samma med döden,» skrev Arnold Norlind i en av sina tidiga uppsatser. Ord som visserligen inte alla kunna säga, få säga eller skola säga. Men han kunde säga dem och när han blev prövad på dem, höll han provet. Det är därför väl älska honom.

POJKAR

Det är november. Regnet strilar från en grå himmel omväxlande med snöglöppet som kommer slängande likt sönderlockade trastickan.

På en teg flankerad av alla åker-tegars fiender, bergknallar och buskage, går en sexton års pojke och plöjer. På en teg flankerad av alla åker-tegars fiender, bergknallar och buskage, går en sexton års pojke och plöjer. På en teg flankerad av alla åker-tegars fiender, bergknallar och buskage, går en sexton års pojke och plöjer.

Hästarne hänga med huvudet, trötta på att ideligen slänga regnet ur manen och streta i linorna. Pojken går med tömmen om livet, steg för steg i den nyplöjda färan, där vattnet plaskar om skorna. Av vana strättar han till hästarna, vilka också av vana rycka upp sig ett tag, för att omedelbart övergå i det vanliga motvilliga tempot. Dag efter dag samma vanda, varje morgon våra kläder, våra strumpor, leriga tunga skor, också ut på de sanka åkrarna som aldrig ta slut. Andlös var de i september då man skär säden och pojken var ensam att binda, ty bonden hade ej råd att ha piga, långa som är var de att dika och torvhacka, det värker i en för foxvuxen rygg. Men bonden säger att pojkar ha ingen rygg. Dagen blir outärligt lång för plöjaren, ändock varar dagslöjset bara nio timmar. »Om det fanns ett annat jobb ändå i stan, eller om en kunde komma till sjöss; till sjöss skulle man, ifrån hästar och lera gick man tvärt om det voro möjligt att bara komma ut och få så jobb. — Gå här dag efter dag, lyfta plojen, vända, börja om igen och så varje kväll längans grimmig och fråga: »har du inte slut på det stycket än?»

Men sluta kunde han inte heller, han måste vara här den tid som anstalten bestämde. De flesta av traktsens bönder tror sin arbetskraft från uppfostringsanstalten, det blev billigt och så hade man hållhake på pojkarna, var de motsträviga var det bara att hota med att rapportera. Nej, rymma vågade han ej. Bara han tänkte på anstaltens pastor, som var den som skötte agan, så blev han het över hela ryggen. Lägga sig framtuta på en pall och taga stryk på nakna ryggen, nej aldrig! Aldrig mer! Men att fortsätta så här i åratals kanske.

Bonden själv gick torr småns och i lit. stöd i slöjdbox eller på lägen plädde med något, stälde hävisningar eller lagade rätt. Bondmoran gick i köket, det varma skånska köket, och nöp och nättade, skånande och jänmande över öder och höga dränglöner. Högga Fattiga 20 kr. i månaden, och göra en mans arbete och allt arbete på gården som ingen anna ville göra. Nej, han rymde nog i alla fall och lika bra först som sist.

Nästa morgon bonden kom för att ge order, vore hästarna otryktade. På drängkammaren fanns endast en bariten vät vadmalsrock och ett par leriga skor. Bonden gick till närmaste telefon och ringde till anstaltens direktör ... som han stulit något vet jag ej förrän jag får se efter hemmas, så han kunde säga dem och när han blev prövad på dem, höll han provet. Det är därför väl älska honom.

RHEN, VOLGA, GANGES

Forts fr. sid. 2.

gorn majoritet kunna alltså de tysk-nationella aldrig få för sitt förslag, inte ens imponerande folkmening. Man kan också vända om resultatet och säga att nitio procent av det röstmogna tyska folket uttalat sig för Stresemanns uppfyllelsepolitik.

Tre nya broar skola Rhenlän-darna nu med ambassadorkonferensens äntligen medgivande slå över Rhen. De ha stritt för sina broar och långat efter dem och fått nej och kommit igen! Nu får de dem. . . De ha heller icke röstat med Hugenberg.

Samtidigt kommer Briand såsom omistig in i tuskätaren Tardieus ministär. När själva högren sålunda deklarerar för en fortsättning av de sista årens utrikespolitik, så kan man vara säker på att den i stort sett är oundviklig.

Men Mac Donald? Har han kanske nu fått läkarbetyg, avgått och börjat skriva memoarer och idka fågelstudier som lord Grey? Nej, han har dykt ner i den oerhörda uppgiften att lösa Indiens brännande författningsfråga.

Politikens brännpunkt kanske icke är Rhen mera. Kanske är det Volgas ty Ryssland är just nu ett idelgöra stort slagfält. Det kan också vara Ganges. I varje fall är lösningen av den indiska frågan av utomordentlig vikt och betydelse, lågt utöver det engelska imperiets gränser. Det är sina barns problem, rasproblemet som imperiets ansvariga ledare gripa sig an med. På den tid då Stormoguln regerade i Indien (Akbar som Fröding sjöng om), och drottning Elisabeth regerade i England, möttes först engelsmän och Indien på allvar. Ostindiska kompanier erhöi då av Akbar rätt att på egen risk driva handeln i Orienten. Tvåhundra femtio år senare blev drottning Victoria kejsarinna i Indien, som nu enats under brittisk våld. Samtidigt tillkännagav den nya kejsarinnan att engelska regeringen ämnade öppna vissa poster i den angloindiska administrationen för inderna. Sedan dess ha engelsmännen mer eller mindre medvetet fortsatt den politik som måste uppfostra och bereda inderna på att avkastat det brittiska väldet. Landet av 150 språk — alltså ett värre tillstånd

söka litet vänskap och medkänsla och kanske, kanske, få arbeta hos någon som ej visste att han var från uppfostringsanstalten. . . . När man får tag i honom, det dröjer ej länge ty vår polis är mycket duktig, så får han tjugö pryl och förlängd tid på uppfostringsanstalten.

M o a.

än i Europa — har i engelskan fått ett esperanto, med vilket språkgrupperna kunna meddela sig med varandra. Engelsmännen ha vidare ställt detta land, splittrat i tusentals kaster och underkaster, inför en motsatsställning till Västerlandet som gav det en enhetsförnimelse av den art vi börja så smått få i Europa. England har bundit ihop Indien med järnvägar på över 6,000 mil, där fem hundra millioner resande är årligen köpa biljet, där alltså kaster och raser mötas. England har vidare genom sin kraftiga agitation för att få Indiens hjälp i världskriget satt livskraftiga från av nationellt medvetande och frihetslängtan. De ord som predikats om Belgiens, Polens och Ells sans befrielse ha av inderna översatts att gälla Moder Indien.

Vi ha i denna tidning ofta återkommit till de sista tio årens frihetsrörelse i Indien. Vi känna till indernas misstränkning med det sätt varpå England år 1919 höll sitt löfte av 1917 om självstyrelse åt Indien. En självstyrelse som var beroende på Vicekungens veto fann man icke förtjänat av namnet. Vi känna Gandhis uppträdande, hans inriktning av frihetskampen på vapenlösa metoder, där glödnade vägran att finna sig i det främmande väldet med dess långsamma occidentalisering av Österlandet, förenade sig med djup och bitter självprövning. — Allt av grandiosa mått. Sedan Gandhis tillbakadragande från den yttre politiken till förmån för det inre uppriktelsearbetet, det långa politiska gerrillakriget, som fördes av hans politiska efterträdare. Simonkommissionen som sändes ner till Indien av engelska regeringen för att undersöka läget och avge förslag till dess den tioåriga konstitutionen av år 1919 utlöpte. Nu kommer som fortsättning Indiens eget förslag. Det liknar snarast ett anbud och lyder på full Dominionstatus för Indien och representation i brittiska parlamentet, frihet från kontroll av brittiska regeringen i annat än vad rör utrikesfrågor, mellanstatliga frågor inom Indien och armen. Förslaget avser den nuvarande angloindiska armén större än som är behövligt för Indiens skydd och vill ge det indiska parlamentet inflytande över interenturen. Hela den indiska förvaltningen skall enligt detta förslag övergå i indiska händer även om Indien sedan anställer brittiska helavlödade tjänstemän.

Brittiska regeringens svar på detta, givet genom vicekungen lord Irwin, är att förklara att Indien skall ha sin Home rule.

Vad betyder denna sista överraskande vändning i Englands och Indiens gemensamma historia?

Den betyder att en självpröv-

ning också försiggått i England, hos detta folk som icke liknar något annat i världen i sin historias brottning med »rättfärdig-heten».

Mac Donald framlade resultatet av denna självprövning i Geneve, i den del av sitt tal som handlade om den vita rasens förhållande till de färgade. Den delen av talet intresserade folk i allmänhet mindre än dem som berättade Haagkonferensen, flott-överenskommenheten med Amerika, ö. s. v. Men i själva verket var ju detta det viktigaste. Ty om man vågar hysa den förhoppningen att den interuropeiska politiken nu börjar drivas mot solidaritet och sammanslutning — tvärs över Mussolini, som just nu är vildare än någonsin så vet man att i den nödvändiga kommande uppörelsen mellan färgerna på jorden ligger alla möjligheter, även rasrisk, och vänta.

Vad kan då vara mera spännande än att se att den idériktning som nu leder England tagit sitt parti? Den var inte klar år 1924, då lät Mac Donalds budskap till Indien helt anorlunda. Men nu vet han, och det sade han ifrån i Geneve, att enda möjligheten för Västerlandet är att behandla jordens raser som jämlikar, behandla dem med förtröende och göra upp med dem i godo. Han har slutit ett nytt fördrag med Egypten. Han föreslår Home Rule åt Indien. Skulle han ha gjort det, om Indien varit utan frihetsrörelse? Om Indiens frihetsrörelse gått i kommunismens tecken, i blod och eld?

Få se. . . .
Gandhi torde segra till slut.
—
Elin Wägner.

FEBER

framkallad av förkylnings-sjukdomar, mildras snabbt och säkert med

NEVROSINE
(Antipyreticum och analgeticum.)
Fritt från acetylsalicylyra.

Smårettbländande och febernedläggande tabletter. Verksam medel vid alla slags reumatisk värk, Gikt, Ischias, Neuralgier, Nervsmärtor och vissa febrar (Influenza, Hafsfeber och dylika s. k. förkylnings-sjukdomar).

Säljes endast å apotek.
Förpackningar å 50 öre och kr. 1.50.

Vi stå till tjänst!

BLOMMOR

Stockholms Blomsterhandel
Arsenalsgatan 1
Telefon 5313, Norr 887
Utiör alla slags dekorationer och bind-ningsarbeten till billigaste priser.

HOTELL

Hotell o. Pensionat Esplanade
Fru Anna Fahlström
Blasieholmsgatan 3, Stockholm.
Telefon Norr 312 55 (växel)

Övriga Hällegårds Pensionat, Skårsträta, Tel. Skårsträta 4

FOTOGRAFIATELJÉ

Fotografiering & Fester m. m.
Dygn
vid såväl blit- som elektr. ljus.
Asberg, Drottningg. 93 86298

KLÄDESHÄNDEL

BOJ 1ma, 180 cm. bred,
till draperier, gardi-
ner m. m. alla färger
& lager.

David Södermans Klädeshandel
22 Drottninggatan 22. BILLIGT!

MÖBLER

Sals- och Enrumsmöbler
i nyinkomna, vackra mod., utför-
såljas billigt.

WÄGMARK,
1 NORRTULLSGATAN 1.

PARFYMER

Parfyer, Tvålar och Borstar
Rik sortering hos
MÄRTA DORFF
Biblioteksgatan 11 (Stureplanet)

Tel. Norr 246 95

RAM- och SPEGELAFFÄR

J. L. LARSSON EFR.
Knut Nystrand
Södermannsg. 8, Stockholm
REKOMMENDERAS.
Låga priser Tel. S. 30914

SKÖNHEITSVÅRD

Hervor Bertrand-Bengtson
AMERIKANSK STATE-BOARD
DIPLOM »Ex. Sjukgyknasts

Tel. Ringer Jarlgatan II 1 tr.
9877 Måster Samuelsgat. 11 tr.

SLOJDAFFÄR

WALAMAGASINET
R. Andersson,
Kungsgatan 74.
Lager av Furnitöreri olika modeller, Västarlar, Korg-
möbler, Trappstegar och Laggokri
Beställn. emott. Tel. 1118 37.

TVÄTTANSTALT

SVENSK TVÄTT
Inneh. Ing. och fru Hedenberg
Ulvunda
Tvätt utan frätande ämnen.
Tel. ULVSUNDA 53